www.edcbmj.ir e-ISSN: 2345-5284

Education Strategies in Medical Sciences (ESMS)

Journal homepage: www.edcbmj.ir/en e-ISSN: 2345-5284

Baqiyatallah University of Medical Sciences

Providing a Desirable Model of Competition for Educational Progress in University (Case study: Islamic Azad University)

Zahra Dehnavi[1], Hamid Reza Arasteh[*2], Parivash Jafari[3]

[1] Department of Educational Management,Science and Research branch ,Islamic Azad University,Tehran,Iran
[2]Department of Educational Management, Kharazmi University, Tehran, Iran
[3] Department of Higher Education Management, Department of Science and Research, Islamic Azad University of Tehran, Iran

**Corresponding author: Hamid Reza Arasteh, Department of Educational Management, Kharazmi University, Tehran, Iran. Email: arastehhr@yahoo.com*

Article Info

Keywords: *Optimal Model, Educational Progress, Azad University*

Abstract

Introduction: Many phenomena have changed and changes is no longer an opportunity for higher education and universities, but it is a necessity. Therefore, the aim of this study was to improve the future competitiveness of Islamic Azad University units.

Methods: The research was developmental and applied with a mixed approach. The statistical population and sample in the qualitative section include scientific and academic experts with managerial positions and in the quantitative section include the faculty members of the Islamic Azad University of Tehran. Sampling method was selected in qualitative and quantitative sections as possible and non-probabilistic sampling. The instrument was made from a researcher-made questionnaire and the validity of the research were based on standard, content and construct validity. For structural equation modeling and confirmatory factor analysis, SPSS and LISREL software were used.

Results: The findings showed that universities have problems in all of these indicators and dimensions. The problem is that, in the opinion of the respondents who were professors at the same universities, there is a significant difference in all the indicators and dimensions of the existing performance with the desired performance.

Conclusion: Considering the results of the study, it should be said that the universities of Tehran province have not been able to achieve the desired result and have acted poorly in all dimensions and indicators, and further emphasis should be placed on the indicators of educational advancement.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۳، شماره ۳، ۱۳۹۹
صفحات: ۱۵۱-۱۶۱

ارائه مدل مطلوب رقابت جهت پیشرفت آموزشی در دانشگاه(مورد مطالعه: دانشگاه آزاد اسلامی)

زهرا دهنوی[۱]، حمیدرضا آراسته*[۲] ، پریوش جعفری[۳]

[۱] مدیریت آموزش عالی، گروه مدیریت آموزش عالی ، دانشکده مدیریت و اقتصاد ، واحد علوم و تحقیقات ، دانشگاه آزاد اسلامی ،تهران ، ایران
[۲] گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
[۳] گروه مدیریت آموزش عالی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تهران،ایران

*نویسنده مسوول: حمیدرضا آراسته، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. ایمیل: arastehhr@yahoo.com

چکیده

مقدمه: بسیاری از پدیده‌ها تغییر کرده اند، تغییر برای آموزش عالی و دانشگاه ها دیگر یک فرصت نیست، بلکه یک ضرورت است. بنابراین هدف از این پژوهش ارتقاء رقابت پذیری آینده واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی بود.

روش‌ها: پژوهش از نوع توسعه‌ای و کاربردی با رویکرد آمیخته بود. جامعه و نمونه آماری در بخش کیفی شامل خبرگان علمی و دانشگاهی با پست‌های مدیریتی و در بخش کمی شامل اعضاء هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی سطح تهران می‌باشد. روش نمونه‌گیری در بخش کیفی و کمی به‌صورت نمونه‌گیری احتمالی و غیر احتمالی انتخاب شد. ابزار از نوع پرسشنامه محقق ساخته و اعتبار و روایی پژوهش، از روایی وابسته به معیار، محتوایی و سازه و برای پایایی از آزمون کرونباخ با درجه قابل قبول انجام پذیرفت تجزیه و تحلیل در بخش کمی از آمار توصیفی و در بخش کیفی از آمار استنباطی و مدل یابی معادلات ساختاری و تحلیل عاملی تاییدی از نرم افزارهای SPSS و LISREL استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که دانشگاه‌ها در تمامی این شاخص‌ها و ابعاد دچار مشکل هستند. مشکل از این جهت که به نظر پاسخ‌گویان که اساتید همین دانشگاه‌ها بوده‌اند، در تمامی شاخص‌ها و ابعاد عملکرد موجود با عملکرد مطلوب تفاوت معنی‌داری دارد.

نتیجه‌گیری: بنابراین و با توجه به نتایج مطالعه باید گفت که دانشگاه‌های استان تهران نتوانسته‌اند به نتیجه مطلوب دست یابند و در تمامی ابعاد و شاخص‌ها ضعیف عمل کرده‌اند و در ادامه باید بر شاخص‌های ارتقا و پیشرفت آموزشی تاکید بیشتری شود.

واژگان کلیدی: مدل مطلوب، پیشرفت آموزشی، دانشگاه آزاد

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

مقدمه

امروزه، دنیای آموزش عالی، دیگر دنیای اولیه آن نیست. بسیاری از پدیده ها" تغییر "کرده اند، تغییر برای آموزش عالی و دانشگاه ها دیگر یک فرصت نیست، بلکه یک ضرورت است. با نگاهی جمعیت شناختی به مشتریان آموزش عالی به سادگی می توان پی برد که امروزه دانشجویان تغییر کرده اند، جمعیت آنها نیز به طرز فزاینده ای افزایش یافته است[۱]. موسسات علمی باید خود را با دنیایی که رقابت جهانی در آن کلید پیشرفت محسوب می شود، سازگار کنند[۲]. بنابراین محیط آموزش عالی نیز به طور فزاینده ای رقابتی شده است و بسیاری از کالج ها و دانشگاه های شروع به اتخاذ استراتژی های بازار گرا کرده اند که در نتیجه، این محیط رقابتی توسط تعدادی از نیروها هدایت می شود. دانشگاه ها بدون شک در مجموعه ای از بازارهای رقابتی محلی، منطقه ای، ملی و جهانی فعالیت می کنند[۳]. به منظور حفظ مزیت رقابتی، سازمانها از جمله دانشگاه باید به طور مستمر پیکربندی مجدد منابع داخلی و قابلیت مسئولیت تطبیق با محیط آشفته را داشته باشند[۴]. نهادهای آموزشی در هر کشوری مهمترین و موثرترین نهاددر پیشرفت آن کشور می باشند. از جمله این نهاد ها سیستم آموزش عالی است[۵]. دانشگاه ها سازمان های پیچیده ای هستند و ویژگی های متمایزی دارند که بر فرآیند تصمیم شان اثر می گذارد.امروزه دانشگاه ها در محیطی از تغییرات قرار گرفته اند که خارج از کنترل آنها است.دانشگاه ها می باید به مرحله ای برسند که با بهترین موسسه های دانشگاهی دنیا رقابت می کند و تمایل به رسیدن به اوج تعالی و به رسمیت شناخته شدن دارد[۶].

نقش دانشگاه و اهمیت آن در زمینه رشد و شکوفایی فرهنگ و بالتبع اقتصاد کشورهای در حال توسعه به خوبی شناخته است. از سوی دیگر با توجه به گسترش سریع دانشگاهها و افزایش رقابت بین دانشگاهها و نیز ظهور دانشگاههای جدید برای یک دانشگاه ضروری می باشد تا توان رقابت پذیری خود را در مقابل سایر دانشگاههای دیگر افزایش دهد.دانشگاه نه فقط به عنوان استقرار و نهاد آموزش بلکه یک سازمانی است که دانش جدید و پشتیبانی برای اجتماعات می باشد[۶]. در واقع ضرورت رشد و رقابت پذیری دیدگاههای استراتژیک قوی تر ی را بر مدیران و تصمیم گیران یک مجموعه اعم ازبنگاه ،دانشگاه ،سازمان یا صنعت یا کشور حاکم می کند.استراتژی علمی در ایران با نگاه حمایتی منجربه عدم رشد پتانسیلها در جامعه علمی کشور شده است[۷]. عوامل مختلفی ممکن است در انتخاب یک دانشگاه تاثیر داشته باشند و همچنین هرشخص و دانشجو ممکن است انگیزه ها و ترجیحات متفاوتی برای انتخاب دانشگاههای متفاوت داشته باشد.یکی از ویژ گی های سازمانهای موفق برخورداری از قدرت رقابت پذیری است و درعین حال ویژگی بارز سازمانهای ناموفق عدم برخورداری از این قدرت است[۸]. نقش کلیدی در شکل گیری و توسعه اقتصاد دانش متعلق به آموزش های سطح بالاتر از مدرسه است که هسته اصلی آن دانشگاه می باشد. بسیاری از دانشگاههای کشورها، باید به ارائه رشد فکری و رهبری در جامعه جهانی بپردازند. آموزش عالی در خلال ۲۰ سال گذشته در سراسر دنیا، تحت تأثیر تغییرات چشم گیر قرار گرفته است همگامی با این تغییرات مستلزم درک پدید ه های تغییر سریع، رقابت پذیری، عدم قطعیت وافزایش خطر زوال سازمانی است[۹]. نتایج تحقیق برخی محققان[۱۰] نشان داد که که قابلیت های پویا به صورت مثبت با عملکرد طولانی مدت مربوط است ،قابلیت های پویا به عنوان یکی از استراتژی هایی است که سازمانهای آموزشی از جمله دانشگاه می تواند بکار گیرد[۱۱]. تحولات دانشگاه و تحلیل رشد و توسعه کمی و کیفی موسسات دانشگاهی کشور در چند دهه اخیر مبین وجود چالش ها و نارسایی های متعددی است که ریشه در سیاست ها، خط مشی ها و رویکردهای حاکم بر نظام آموزشی کشور و واقع بینانه نبودن برنامه ها و عدم توجه به اصول بنیادین برنامه ریزی در برنامه ریزی دوره ها و رشته های دانشگاهی در مراکز دانشگاه کشور دارد. تا به امروز محققان یک تحقیق منسجم در محیط دانشگاه برای بررسی این نکته که چه عواملی بر رقابت پذیری آنان تاثیر گذار است صورت نگرفته است[۱۲]. رقابت پذیری به معنی توانایی سازمان در جهت ماندگاری در کسب و کار و محافظت از سرمایه های سازمان در بدست آوردن و بازگشت سرمایه ها و تضمین شغلها در آینده می باشد[۱۳]. به منظور دستیابی به موقعیت رقابتی در بازارهای رو به گسترش ،شرکتهای تولیدی باید قادر به پاسخ و انطباق با تغییر باشند.به طور ضمنی این تغییر جریاناتی مانند شکل دهی مجدد روش های کار موجود،مشتری گرا شدن و بهبود بهره وری و رقابت پذیری سازمانی را به دنبال دارد[۱۴]. تامپسون واستریک مزیت رقابتی پایداررا سرچشمه سودآوری می دانند. یک شرکت هنگامی به مزیت رقابتی دست می یابدکه به نهایت خوددرجذب مشتری رسیده و توانایی محافظت ازخود در برابر رقبای موجود در محیط را داراست. تغییرات پیش آمده در محیط رقابتی و ارزشهای مشتری باعث شده که تمرکز اصلی استراتژیهای سازمانها در سراسر دنیا بر روی خدمات معطوف گردد. این تلاشی جهت جذب، نگهداری مشتری می باشد. به علاوه مشتریان نیز بیشتر تحصیلکرده شده اند و بیشتر از گذشته از محیط آگاهی دارند در نتیجه مدیران و تامین کنندگان خدمات باید راهی را انتخاب کنندکه قادربه پاسخگویی به این تغییرات باشد[۱۵]. می توان در یافت که مزیت رقابتی چیزی فرای مالکیت منابع توانمندی ها است و در واقع بعد دیگری دارد که بر ابعاد شناختی تاکید دارد و پویایی را در سازمان پدید می آورد[۱۵]. حفظ بقای سازمانها در محیط رقابتی امروز، راهی جز کسب مزیت رقابتی باقی نمی گذارد مزیت رقابتی ارزشهای قابل ارائه شرکت

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

برای مشتریان است به نحوی که این ارزشها از هزینه های مشتری با توجه به تعریف فوق و سایر تعاریف ارائه شده بالاتر است[۱۵، ۱۶]. امروزه سازمان‌ها برای بهبود عملکرد و مقابله با رقبا، باید دارای مزایای رقابتی باشند[۱۶]. رقابتی به توانایی شرکت برای خلق ارزش برتر برای مشتریانش در مقایسه با رقبا برمی‌گردد .کروگمن در این زمینه پیشرفتهای فنی در تولید و سرمایه گذاری فزاینده را در منابع انسانی به منظور افزایش مستمر بهره وری، در دستیابی به رقابت پذیری بالا مؤثر می‌داند[۱۷]. در دنیای کسب و کار امروز' اگرهوش رقابتی به طور صحیح بکار برده شود ممکن است یک راه معیشت برای هر کارمند شرکت شود زیرا ان فرایندی است که اطلاعات حیاتی برای تصمیمات کوتاه مدت (مثلا در خصوص محصولات) و نیز برای تصمیمات بلند مدت فراهم می‌کند[۱۷]. مطالعات نشان می‌دهد که رقابت یک دانشگاه وابسته به عوامل مختلف است. که در میان انها برجسته ترین عوامل عبارت از برنامه، اساتید، دانشجو، منابع و پشتیبانی، مکان و محیط، نوع دانشگاه، بهره وری، پذیرش بازاری و عوامل مختلف اجتماعی اقتصادی و جمعیتی دیگر است[۱۸، ۱۹]. از جمله مشهورترین و شیواترین تعاریف آینده پژوهی را وندل بل ارائه داد است. وی بر این باور است که آینده پژوهی در پی شناسایی، ابداع، ارائه آزمون و ارزیابی آینده های ممکن و محتمل است تا بر پایه ارزش های جامعه، آینده های مرجح را انتخاب و برای پی ریزی ساخت مطلوب ترین آینده، کمک کند. بر این اساس انوع آینده ها به شرح زیر بیان می‌شود:۱)آینده های ممکن ۲)آینده های محتمل ۳)آینده های مرجح ۴)آینده مطلوب[۱۹].

برخی مطالعات نشان داده اند که هر کشور باید از میان مسیرهای متنوع ممکن، یک راهبرد متکی بر نقاط قوت و منابع خود برگزیند. چشم انداز بلندمدت برای ایجاد یک دانشگاه در کلاس جهانی و پیاده سازی آن، باید به دقت بیان شود و دولتها نیز برای نیل به این مقصود، باید به دانشگاهها کمک کنند و دانشگاه ها از طریق ارتقاء دانشگاه های فعلی، ادغام چند دانشگاه با یکدیگر و تاسیس دانشگاه تراز جهانی جدید و همچنین با ایجاد دانشگاه های پژوهشی می تواند به ارتقا دست یابند و مباحث مربوط به رقابت پذیری سازمان ها بر اساس کیفیت مدیریت دانش آنها، به یکی از مباحث روز در عصراطلاعات تبدیل شده است[۱۸، ۱۹، ۲۰]. نتایج مطالعه کیفی اهمیت چهار منبع ویژه را شناسایی میکند که فارغ التحصیلان دانشگاه باید انها را داشته باشند: هوش شخصیت فرامهارت و مخصوص شغل[۲۱]. برخی محققان یک چارچوب مفهومی نوین برقرار کردند که سه مرحله مستقل فرایند ایجاد هوش رقابتی را توصیف می‌کند: سازماندهی هوش رقابتی درون دانشگاه ها[۲۲]. سیستم اطلاعات استراتژیک یکی از راه های افزایش رقابت پذیری است.هدف اساسی سیستم اطلاعات: آماده کردن سازمان برای سازگاری با تغییرات است. و در راستای تصمیم گیری ارتباطات تجارت و بازرگانی اینترنتی مدیریت دانش می‌باشد. گام‌های به کارگیری این سیستم: ۱)پیش از به کارگیری، ۲)به کار گیری، ۳)بعد از به کار گیری[۲۳].

بیش از ۷۵ سال است که دانشگاهیان و محققان و مدیران آموزشی به این حوزه توجه داشته اند. مطالعات [۲۳، ۲۴، ۲۵] برخی از تحقیقات برجسته در این حوزه هستند. دانشجویان، اساتید و تراکم منابع، انگیزه گزینش برای موسسه است. پژوهشگران با استفاده از رتبه‌بندی رقابتی ، عملکرد نسبی دانشگاه‌های مذهبی و غیرمذهبی را مقایسه کردند. آن‌ها مشاهده کردند که مؤسسات دانشگاهی غیرمذهبی رتبه‌بندی بالاتری را در مقایسه با مؤسسات مذهبی دریافت کردند[۲۵]. در غیاب هرگونه معیار دانشگاهی مهم دیگر در خصوص عملکرد، رتبه‌بندی‌ها به‌عنوان یک ابزار نماینده مطلوب عمل می‌کنند. شواهدی وجود دارد که مدیران برای عدم توجه مناسب به رتبه بندی رقابتی شان توبیخ شده‌اند یا حتی شغلشان را ازدست‌داده‌اند[۲۶]. دانشجویان والدین آن‌ها را یک ابزار آماده و سهل‌الحصول برای قیاس خرید در نظر می‌گیرند. بسیاری از دانشگاهیان در خصوص این روش سریع و ناپسند برای ارزیابی سازمانی نظر انتقادی دارند[۲۶].آن‌ها احساس می‌کنند که رتبه‌بندی‌ها "برتری" را به‌درستی ارزیابی نمی‌کند و پیگیری گمراه‌کننده است. انتقادهای متداول در خصوص رتبه‌های رقابتی عبارت‌اند از: یک امتیاز، فرقی ندارد که روشی که استفاده می‌کند چقدر واقعی و ظاهراً شبه‌علمی است، نمی‌تواند عملکرد یک موسسه را به‌درستی بازتاب دهد[۲۶]. مطالعات نشان می‌دهد که رقابت یک دانشگاه وابسته به عوامل مختلف است. که در میان آن‌ها برجسته‌ترین عوامل عبارت از: برنامه (کیفیت و گوناگونی)، اساتید (شهرت و به رسمیت شناختن)، دانشجو (گزینش)، منابع و پشتیبانی (بودجه شخصی یا دولتی)، مکان و محیط (ایالت و شهری/روستایی)، نوع (خصوصی در مقابل دولتی)، بهره‌وری (نرخ فارغ‌التحصیلی و حفظ)، پذیرش بازاری (استخدام و حقوق) و عوامل مختلف اجتماعی اقتصادی و جمعیتی دیگر است[۲۶]. برخی ایالات مؤسسات را مجبور به جذب افراد مستعد محلی می‌کنند. یکی از مزایای تکنولوژی ایجاد دانشگاه های مجازی است که حضور دانشجو را لازم ندارد و از زیر ساخت اینترنت بهره می برد[۲۷،۲۸،۲۹]. یکی از انواع این تکنولوژی‌ها، استفاده از وب در مراحل مختلف آموزش ازجمله ثبت‌نام دانشجویان، آموزش‌های مبتنی بر شبکه، تعیین تکلیف و ارزش‌یابی است. به اعتقاد بلاک و همکاران سیستم مدیریت یادگیری در بخش آموزش مشتمل بر طرح مسئله، فرمول‌ها، ابزارهای برنامه‌ریزی، کار گروهی و مکانیسم‌های نمره دهی می‌باشد. به‌طورکلی، سیستم مدیریت یادگیری نوعی رویکرد جدید در آموزش الکترونیکی است که به‌وسیله مدیران آموزشی کنترل‌شده و ضمن مدیریت یادگیری، پیشرفت دانشجویان را تحت نظارت خود داشته و فرایند برنامه‌ریزی، اجرا و ارزش‌یابی را تسهیل می‌سازد. در نظام آموزش الکترونیکی، ازآنجاکه ارتباطات چهره به چهره وجود ندارد و کنش

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

واکنش متقابل بین استاد و دانشجو به حداقل می‌رسد، تا اندازه زیادی متناسب با سیستم مدیریت یادگیری می‌باشد. انگیزه برای نوآوری، که همه فعالیت‌های دانشگاه‌ها را برای گسترش استفاده از فناوری جدید، پوشش می‌دهند[۲۸، ۲۹]. نوآوری فناورانه، محرک اصلی رقابت‌پذیری و توسعه اقتصادی بلندمدت محسوب می‌شود[۲۹]. برخی مطالعات نشان داده‌اند که شاخص‌های ارزیابی نوآوری فناورانه عبارت‌اند از: آموزش و یادگیری، مهندسی معکوس، تحقیق و توسعه، ایجاد فضای مناسب برای نوآوری. گاژینی و همکارانش معتقدند شاخص‌های توانمندی نوآوری فناورانه عبارت‌اند از: ۱- توانمندی تصمیم‌گیری ۲- توانمندی تولید ۳- توانمندی تحقیق و توسعه ۴- توانمندی بازاریابی ۵- توانمندی در تأمین منابع ورودی ۶- توانمندی در مدیریت بکر اعتقاد دارد که آموزش به کارکنان امکان استفاده از مهارت‌های جدید را می‌دهد[۲۹، ۳۰]. ارزیابی کارآمد دانشگاه اسلو در نروژ یکی از مروجان اصلی هوش رقابتی درون دانشگاه‌هاست. دانشجویان در حال تحصیل در خارج از کشور به کشورهای نسبتاً معدودی گرایش دارند. کشور مقصد اکثر دانشجویان خارجی (در دوره کامل) با ۲۸٪ کل دانشجویان خارجی ایالات‌متحده، و سپس انگلستان با ۱۲٪، المان با ۱۱٪، فرانسه با ۱۰٪ و استرالیا با ۹٪ است. درمجموع این ۵ مقصد اصلی ۷۰٪ از تمام دانشجویان ادامه‌دهنده تحصیلات آموزش عالی در خارج از کشور را دربردارند ضمن اینکه دانشجویان در حال انتخاب مکان آینده تحصیل بر اساس دانشکده، برنامه‌های ارائه‌شده و مکان جغرافیایی‌اش هستند، بهبود کیفیت برنامه‌ها و آموزش قاعدتاً تبدیل به اولویتی برای دانشگاه‌ها برای کسب یک پیشتازی رقابتی می‌شود[۳۰].

هر دانشگاه باید شامل این دیتابیس مشترک باشد، مجموعه روش‌های بالاتر از تکنیک‌های پاسخگویی که به نحو احسن اطلاعات را ثبت می‌کند. هوش: هوش عبارت از مهارت‌های شناختی می‌باشند که پیچیده هستند، مستلزم "قضاوت، تحلیل و ترکیب هستند؛ و به‌صورت تکراری و مکانیکی بکار برده نمی‌شوند". منابع هوش دربرگیرنده مهارت‌های تفکر منتقدانه است که افراد را قادر به آفریدن ایده‌های جدید و رسیدن به نتایج موردنظر و منطقی می‌کند. شخصیت و عملکرد ممکن است به‌طور پیچیده مرتبط باشند، و ممکن است شخصیت دارای تأثیر مستقیم روی توانایی و سبک رهبری یک فرد، عملکرد یک گروه، و کارایی کلی یک گروه یا سازمان باشد[۳۱].

منابع شخصیت قادر به پیش‌بینی موفقیت دوره شغلی است. برخی محققان نتیجه‌گیری کردند که "معیارهای خوش‌ساخت شخصیت عادی، پیشگوهای معتبر عملکرد تقریباً در تمام مشاغل هستند. دو عامل شخصیت، وظیفه‌شناسی و تجربه پذیری، در مقایسه با سایر عوامل دارای رابطه قوی‌تر با استخدام پذیری است. کارفرمایان درصدد شواهدی هستند که بر مبنایان فارغ‌التحصیلان منابع ذاتی هوش و شخصیتشان را برای ایجاد قابلیت‌های جدید به‌عنوان اهرم بکار برده‌اند. نقش این منابع اکتسابی بررسی خواهد شد[۳۱]. فرامهارت‌ها عبارت از ایجاد و کاربرد مؤثر منابع هوش و شخصیت یک فرد است و به همین ترتیب محققان و کارفرمایان توجه فرایندهای به اهمیت این قابلیت معطوف کرده‌اند. شواهد اخیر نشان می‌دهد که ایجاد فرامهارت‌ها یک پیشگوی مهم استخدام پذیری اس این مهارت‌ها شامل گوش دادن، برقراری ارتباط، کار تیمی، وفق پذیری، حساسیت اجتماعی، مدیریت روابط، مدیریت زمان، هدف محوری، و انجام کار می‌باشد[۳۱]. برخی اظهار کردند که اشتیاق مخصوص شغل یک مفهوم چندبعدی است که دربرگیرنده شناخت، هیجان و مقاصد رفتاری است[۳۲]. آموزش عالی اقتصاد، دانشگاه ایالت اورال، دانشگاه ایالت نزنی نوفگورود، دانشگاه اقتصاد و خدمات ایالت ولادیفوستوک، دانشگاه ایالت موردوفیا، دانشگاه پلی‌تکنیک تومسک، و دانشگاه ایالت پتروزافوسک فعال‌ترین دانشگاه‌های روسیه بودند که اقدام به تکثیر و انتشار ابتکاراتشان برای توسعه راهبردی کردند[۳۳].

به طور کلی هدف از پژوهش حاضر پاسخگویی به سؤالات زیر است: ۱)تعیین وضع مطلوب رقابت‌پذیری آینده دانشگاه آزاد اسلامی به چه صورت می‌باشد؟۲)عوامل اثرگذار بر رقابت‌پذیری آینده دانشگاه آزاد اسلامی کدام است؟ ۳)مدل مناسب رقابت‌پذیری جهت آینده دانشگاه آزاد اسلامی به چه صورت می‌باشد؟

روش ها

به‌منظور انجام پژوهش حاضر اطلاعات موردنیاز جهت پاسخ به سؤالات پژوهش و نهایتاً طراحی مدل پژوهش به ترتیب از طریق روش‌های پژوهش کیفی و کمی به‌دست‌آمده است. بنابراین در بخش اول از فرایند جمع‌آوری اطلاعات و به‌منظور پاسخ به سؤال اول پژوهش:«چه ابعاد،مؤلفه‌ها و شاخص‌های رقابت‌پذیری در دانشگاه آزاد اسلامی وجود دارد؟ازروش‌های جمع‌آوری اطلاعات به‌صورت کیفی و از طریق مصاحبه به‌صورت فردی استفاده گردید. نتایج حاصل از اجرای روش کیفی جهت تدوین و ساخت پرسشنامه (ابزار پژوهش) و به‌منظور پاسخ به سؤال اول پژوهش مورداستفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌هایی در بین این افراد و بازخورد کنترل شده پاسخ‌ها و نظرات دریافتی صورت می‌گیرد. همانطور که قبلا اشاره شد در این روش ابتدا گویه ها ومولفه ها از ادبیات نظری استخراج شد. سپس مولفه ها رو به صورت سوالات باز تهیه و طرح و در اختیار خبرگان قرار خواهد گرفت، پس ازمرحله تحلیل محتوا گویه ها و مولفه های جدید بدست آمد ،و این روند تا سه دوره ادامه پیدا می کند یعنی باز پرسشنامه به این افراد داده می شود و سوالات تحلیل محتوا می شود .ومولفه های نهایی بدست آمده و پرسشنامه بسته پاسخ با توجه به ادبیات و نظر خبرگان ساخته می شود .پس از آنکه اعتبار و روایی

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

پرسشنامه تایید شد با توجه به حجم نمونه اجرا می شود. جامعه آماری در این تحقیق شامل دو گروه می باشد .جامعه خبرگان در مرحله اول برای بررسی و رسیدن به مولفه ها و در قسمت دوم که اجرای پرسشنامه می باشد شامل (معاونان و رئیسان دانشکده ها) می باشد .روش نمونه گیری خوشه ای طبقه ای نسبی به دلیل اینکه استان تهران در نظر گرفته شده است و استان تهران شامل بخش مرکزی ،شمال ،شرق ، غرب ، جنوب می باشد که در هر قسمت یک یا چند واحد در نظر گرفته می شود. حجم نمونه در بخش اول سی نفر از افراد خبره و آگاه در زمینه موضوع پژوهش انتخاب می گردند و در بخش دوم پس از اطمینان از تعداد جامعه نمونه مورد نظر با استفاده از فرمول کوکران انتخاب می شود و محقق به اشباع نظری برسد. روش‌ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها: این قسمت با توجه به اینکه در طول انجام تحقیق ممکن است تغییراتی ایجاد شود به وضوح نمی توان گفت .به همین دلیل به یقین نمی توان نظری دراین مورد داد ولی پس از انجام و گرد اوری داده ها در بخش اول از تحلیل محتوا ودر بخش دوم پس از اجرای پرسشنامه از امار توصیفی جهت شناخت و اگاهی از اطلاعات و امار استنباطی شامل همبستگی پیرسون و تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از نرم افزار SPSS و برای انجام و تایید مدل از نرم افزار لیزرل استفاده شد.

یافته‌ها

بررسی فرضیات پژوهش در وضعیت مطلوب شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارد. با توجه به میزان بار عاملی استانداردشده مجموعه متغیرهای شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه برابر ۱ که میزان آماره T آن برابر ۱۰۳/۷۰ است که از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر است، نشان‌دهنده این موضوع است که متغیر شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارد.

همان‌گونه که در جدول بالا مشخص است شاخص‌های رقابت‌پذیری(پژوهش با مقدار ۱۹/۰۳، مدیریت هوشمند و رهبری با میزان ۲۰/۶۵ و فن‌آوری با میزان ۱۷/۸۱ رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارند چون تمامی مقادیر گزارش‌شده برای آن‌ها از مقدار ۱.۹۶ بیشتر است. ابعاد رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارد. با توجه به میزان بار عاملی استانداردشده مجموعه متغیرهای ابعاد رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه برابر ۰/۹۹که میزان آماره T آن برابر ۶۳/۳۵ است که از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر است، نشان‌دهنده این موضوع است که متغیر شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول۱. میزان بار عاملی متغیرهای پنهان شاخص‌های رقابت‌پذیری در متغیر پنهان رقابت‌پذیری دانشگاه

	میزان بار عاملی متغیرهای پنهان در متغیر پنهان رقابت‌پذیری دانشگاه	میزان اثر	T
شاخص‌ها	شاخص پژوهش بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۸	۱۹/۰۳
	شاخص مدیریت هوشمند و رهبری بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۸۵	۲۰/۶۵
	شاخص فن‌آوری بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۸۵	۱۷/۸۱

جدول۲. میزان بار عاملی متغیرهای پنهان ابعاد رقابت‌پذیری در متغیر پنهان رقابت‌پذیری دانشگاه

	میزان بار عاملی متغیرهای پنهان در متغیر پنهان رقابت‌پذیری دانشگاه	میزان اثر	T
ابعاد	بعد آموزشی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۹	۲۰/۲۰
	بعد دانشجویی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۱	۲۰/۱۷
	بعد خدماتی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۸۰	۱۸/۰۴
	بعد فرهنگی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۵	۱۵/۷۱
	بعد اجتماعی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۱	۱۸/۵۴
	بعد اقتصادی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۸۲	۱۶/۷۶
	بعد سیاسی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۸	۱۵/۵۶
	بعد بین‌المللی بر رقابت‌پذیری دانشگاه	۰/۷۸	۱۹/۰۴

همان‌گونه که در جدول بالا مشخص است ابعاد رقابت‌پذیری(بعد آموزشی با مقدار ۲۰/۲۰، دانشجویی با میزان ۲۰/۱۷، بعد خدماتی با میزان ۰۴/۰۴، فرهنگی با میزان ۱۵/۷۱، بعد اجتماعی با میزان ۱۸/۵۴، اقتصادی با میزان ۱۶/۷۶، بعد سیاسی با میزان ۱۵/۵۶ و بعد بین‌المللی با میزان ۱۹/۰۴بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارند چون تمامی مقادیر گزارش‌شده برای آن‌ها از مقدار ۱/۹۶ بیشتر است. بررسی فرضیات پژوهش در وضعیت مطلوب: با توجه به میزان بار عاملی استانداردشده مجموعه متغیرهای شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه برابر ۱ که میزان آماره T آن برابر ۱۰۳/۷۰ است که از مقدار ۱/۹۶بزرگ‌تر است، نشان‌دهنده این موضوع است که متغیر شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارد. با توجه به میزان بار عاملی استانداردشده مجموعه متغیرهای ابعاد رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه برابر ۰/۹۹ که میزان آماره T آن برابر ۶۳/۳۵ است که از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

است، نشان‌دهنده این موضوع است که متغیر شاخص‌های رقابت‌پذیری بر رقابت‌پذیری دانشگاه تأثیر معنی‌داری دارد.

نتایج بررسی پرسشنامه حاکی از اطمینان ۹۵ درصدی بود که پرسشنامه طراحی شده به روش مصاحبه با نخبگان و بررسی‌های میدانی و کتابخانه‌ای طراحی شده است تمامی ابعاد و شاخص‌ها را به خوبی اندازه‌گیری کرده است. در مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در بعد آموزش نظر پاسخ‌گویان بر عملکرد ضعیف است. از نظر آنها میانگین وضعیت مطلوب با وضعیت موجود ۲/۱۰۵ تفاوت دارد. یعنی پاسخ‌گویان وضعیت مطلوب را در حد خوب و خیلی خوب می‌دانند در حالی که وضعیت موجود چیزی در حد کم و خیلی کم است، به این معنی که در بررسی‌های آماری مشخص گردید که این تفاوت معنی‌دار بوده و وضعیت موجود به مراتب پایین‌تر از وضعیت مطلوب است.

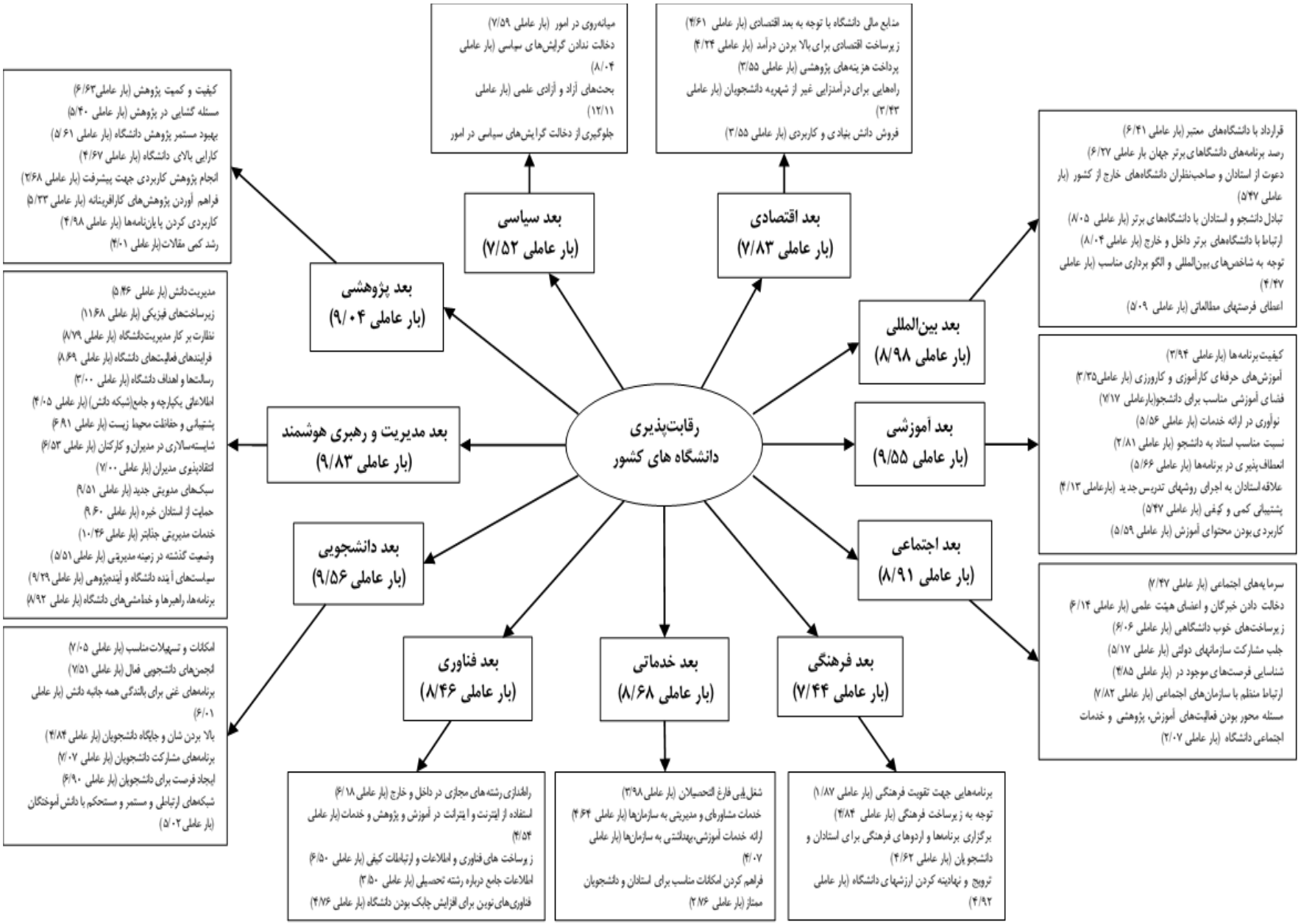
برای مقایسه وضعیت مطلوب و موجود ابعاد بررسی شده از آزمون t نمونه‌های مستقل استفاده شد و نتایج نشان داد که در مقایسه وضعیت موجود و مطلوب در بعد خدماتی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، بین‌المللی، آموزش، پژوهش و مدیریت هوشمند و رهبری نظر پاسخ‌گویان بر عملکرد ضعیف بوده است. از نظر آنها میانگین وضعیت مطلوب با وضعیت موجود به ترتیب ۲/۲۶۶، ۲/۴۶۱، ۲/۲۹۳، ۲/۲۵۵، ۲/۲۳۹، ۲/۱۰۵، ۱/۷۳۳، ۲/۲۵۲ تفاوت دارد. یعنی پاسخ‌گویان وضعیت مطلوب را در حد خوب و خیلی خوب می‌دانند در حالی که وضعیت موجود چیزی در حد کم است، به این معنی که در بررسی‌های آماری مشخص گردید که این تفاوت معنی‌دار بوده و وضعیت موجود به مراتب پایین‌تر از وضعیت مطلوب است. در بررسی آماری میزان تاثیر نسبتا بالای هر یک از ابعاد و شاخص‌ها در رقابت‌پذیری دانشگاه به اثبات رسید. مشخص گردید که افزایش و بهبود هر کدام از ابعاد و شاخص‌ها نه‌تنها در بهبود رقابت‌پذیری و ماندن در بالای جدول رتبه‌بندی‌ها دانشگاه‌ها تاثیر دارد بلکه در بهبود وضعیت شاخص‌ها و ابعاد دیگر نیز موثر است. وضعیت موجود در تمامی شاخص‌ها و ابعاد در مقایسه با مقدار مطلوب پایین‌تر بوده است و این به این معنی است که دانشگاه آزاد اسلامی در شهر تهران از امکانات و توانایی‌های خود به درستی استفاده نکرده و سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها در رابطه با مدیریت این دانشگاه بازده پایین داشته و نتوانسته است نظر مثبت پاسخ‌گویان و اساتید خود را برآورده سازد.

بحث

شمار زیاد دانشگاه‌ها و همچنین تعداد بیشمار فارغ‌التحصیلان، افزایش دانش جهانی، رقابت‌های زیادی را برای دانشگاه‌هایی که فرآیند مدیریت دانش و خلق و تولی دانش می‌کنند، ایجاد می‌کنند. به منظور اجتناب از تاخیرها و پیامدهای بعدی حتی دانشگاه‌های کوچک محلی برای بهتر عمل کردن نیاز به کمی تفکر جهانی و زمان طولانی‌تر هستند.. رقلبت در دنیای امروز برای دانشگاه‌ها ضروری بوده و سالانه رتبه‌بندی‌های مختلفی توسط موسسات و نهادهای مربوط ارایه می‌گردد. یک دانشگاه برای ماندن در این رقابت و برتری نسبت به سایر دانشگاه‌ها باید نقاط ضعف و قوت خود را بشناسد و سیاست‌های مدیریت دانشگاه را در جهت بهبود و تقویت آنها به کار گیرد. پس از تجزیه و تحلیل‌های داده‌ای بدست آمده و مصاحبه‌های انجام شده درتحقیق مورد نظرمی توان به این نتایج دست یافت که علاوه بر عوامل رقابت‌پذیری که در ادبیات آمده و شامل تکنولوژی، تغییرات ایجاد شده در جمعیت ,ارزیابی کار آمد ,خرید تسهیلات دانشگاه، اجرای یک سیستم پاسخگو، طراحی تسهیلات دانشگاه، چهارچوب قابلیت‌های پویا، بین المللی سازی و جهانی شدن، نمایش تمایزات توسط دانشگاه، مدیریت تسهیلات دانشگاه، مدیریت راهبردی در دانشگاهها،محقق به عوامل دیگری از جمله ابعاد رقابت‌پذیری (آموزشی، دانشجویی، خدماتی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی بین المللی) و شاخص رقابت‌پذیری (پژوهشی، مدیریت هوشمند و رهبری، فن آوری) رسیده است .البته عوامل فرعی دیگری نیز در کنار آن قرار دارد و آن این است که هر چه دانشگاه‌ها برنامه‌های کیفیتی خود را با نرخ پایین تر برای دانشجویان و کسانی که به عنوان متقاضیان هستند ارائه دهند وضعیت رقابت هم بهتر می‌شود . استفاده از تکنولوژی برای ایجاد دانشگاه‌های مجازی که حضور دانشجو را لازم ندارد نیز می‌تواند در رقابت موثر واقع شود – حمایت‌های دولتی – جذب درصدی از دانشجویان بومی و فراهم آوردن تسهیلات جهت اساتید برای رفاه بیشتر موجب بالا رفتن کیفیت آموزشی و خدماتی و بهتر شدن در رقابت می‌شود. از طرف دیگر اگر بتوان تکنولوژی را با سیستم آموزشی تلفیق داد و مواردی همچون کتابخلنه‌های دیجیتال، پورتال‌های دانشجویی، وبلاگ هایی جهت آموزش بیشتر – یادگیری الکترونیکی به طور فزاینده‌ای تبدیل می‌شود به یک وسیله اصلی ارائه آموزش که نوید نهایی اش ارلئه روش‌های جدید آموزش، یادگیری یعنی اینکه یادگیری الکترونیک تبدیل به یک نقطه متمرکز حتی بزرگتر برای دانشگاه در آینده خواهد شد و می‌توانند در این زمینه به رقابت بپردازند. یک جنبه دیگر رقابت‌پذیری بین المللی شدن دانشگاه‌ها است، بین المللی سازی در حال تبدیل شدن به یک محصول اصلی در آموزش عالی است. در بین المللی سازی آموزش عالی، در جایی که دانشجویان برای تحصیل به خارج از کشور سفر می‌کنند یا از طریق دوره‌های آموزشی فرانشیز شده (واگذارشده) از خارج از کشور در میهنشان تحصیل می‌کنند برای رقابت بیشتر برای جذب دانشجویان خارجی بیشتر، پیشتاز می‌باشد.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

شکل ۲. مدل نهایی رقابت پذیری دانشگاه های کشور (بر اساس یافته های پژوهش)

آموزش را برای ورود فارغ‌التحصیلان کاربردی کند. در حیطه پژوهش به کیفیت و کمیت آن توجه داشته و رویکردی اتخاذ کند که در انجام پژوهش‌ها کارگشا باشد. کارایی دانشگاه را بالا برده و از پژوهش‌های کارآفرینانه حمایت کند. پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های انجام شده را کاربردی کند و در تعامل با صنعت و بازار کار پیشگام باشد. دانشگاه نسبت به استقرار سیستم‌های مدیریت هوشمند و دانش نوین اقدام کرده و تمامی زیرساخت‌های فیزیکی را به‌کار گیرد. بر مدیریت واحدهای دانشگاهی نظارت کامل داشته باشد و اهداف دانشگاه را مدیریت کند. در بکارگیری سیستم یکپارچه بین تمامی واحدها مدیریت کند و سیاست‌های دانشگاه را تبیین و مشخص کند. در انتصاب‌ها و انتخاب مدیران شایسته‌سالار بودن را ملاک قرار دهد و مدیرانی به‌روز انتخاب کند که در پیاده‌سازی مدیریت انعطاف‌پذیر بوده و از وجود مشاوران در کار خود بهره گیرند. سبک‌های مدیریتی جدید با استفاده از اساتید خبره و توجه به تجربه گذشته را ترویج داده و در مدیریت و رهبری از به‌روزترین سیستم‌ها استفاده کند. راه‌اندازی رشته‌های مجازی در داخل و خارج کشور را با استفاده از فن‌آوری‌های نوین راه‌اندازی و تقویت کند. در استفاده ار اینترنت و کتابخانه‌های دیجیتال بیشترین بهره را برده و در مورد بازار کار رشته‌های موجود به متقاضیان اطلاعات کامل و جامعی ارایه کند که فارغ‌التحصیلان دانشگاه در بازار کار فعال بوده و در بهبود وضعیت علمی و حتی کاری فعال باشند. امکانات و تسهیلات لازم را برای دانشجویان و اساتید فراهم کند، انجمن‌های فعال داشته باشد، دانشجویان خارجی بیشتری برای تعامل با دانشجویان داخلی جذب کرده و ایجاد فرصت برای دانشج.یان نمونه در اولویت برنامه‌های دانشجویی باشد و ارتباط مستمر با آنها داشته باشد. خدمات متنوع با عقد قراردادها و ثبت شرکت‌های دانش‌بنیان زیرمجموعه دانشگاه را راه‌اندازی و در اریه خدمات بهتر به دانشجویان و اساتید پیشرو باشد. خدمات مشاوره‌ای مناسب فراهم کردن امکانات رفاهی در خوابگاه‌ها، اعطای وام به اساتید و دانشجویان، ایجاد امکانات و فضای بهتر آموزشی می‌تواند راه‌گشا باشد.

ملاحظات اخلاقی

کلیه شرکت کنندگان در مطلعه با پر کردن فرم رضایت نامه در این مطالعه شرکت کردند و پژوهشگران آن‌ها را از محرمانه بودن نتایج تحقیق مطمئن کردند. این پژوهش برگرفته از رساله دکترای زهرا دهنوی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران با کد رهگیری و مصوب ایران داک۱۴۰۰۳۸۵ می‌باشد.

نتیجه‌گیری

دانشجویان بین المللی ضمن اینکه دانشجویان در حال انتخاب مکان آینده تحصیل بر اساس دانشکده، برنامه‌های ارائه شده و مکان جغرافیایی اش هستند، بهبود کیفیت برنامه‌ها و آموزش قاعدتا تبدیل به اولویتی برای دانشگاه‌ها برای کسب یک پیشتازی رقابتی می‌شود.

یک تمرکز مهم عبارت است از توسعه پایدار؛ اگرچه مفاهیم توسعه پایدار پیچیده است و به طور مختلف تعریف می‌شود، پردیس‌های دانشگاهی یکی از این مفاهیم است. که جنبه اکولوژیکی پردیس، جنبه اقتصادی، مدیریت دانشگاه و جنبه اجتماعی ماموریت دانشگاه را متعادل سازد. دانشگاه‌ها مکان‌های تبادل اطلاعات هستند و محیط واقعی می‌تواند تعامل میان افراد از گروه‌های مختلف را امکان پذیر سازد. به عنوان مثال اماکن ملاقات مثل کافه‌ها یا سایر فضاهای اجتماعی . تحقیق روی چگونگی انتشار ایده‌ها و ابتکارات نشان می‌دهد که ابتکار در تحقیق اغلب هنگامی رخ می‌دهد که محققان قادر به تبادل ایده‌ها در محیط‌های نسبتا غیررسمی مانند کافه‌ها یا هنگام ملاقات همکاران خارج از محیط تحقیق خودشان باشد. اما هردانشگاهی برای رقابت بایستی دارای این مجموعه تکنیک‌ها باشد تا بتواند اطلاعات لازم را ثبت کند هوشی که دربرگیرنده مهارت تفکر منتقدانه است و افراد راقادر به آفریدن ایده‌های جدید و رسیدن به نتایج مورد نظر و منطقی میکند و شامل تصمیم‌گیری، حل مسئله، استدلال و مهارت آموختن از موقعیت‌های قبل است یک اجماع در میان محققان وجود دارد که منابع هوش برای فارغ التحصیلان دانشگاه‌ها حیاتی است و شخصیت که یک معیار معتبر و قابل اطمینان است که طی زمان پایدار باقی می‌ماند و تاثیر مستقیم روی توانایی و سبک رهبری یک فرد، عملکرد یک گروه؛ دوم فرا مهارت‌ها که عبارت است از ایجاد و کاربرد موثر منابع هوش و شخصیت یک فرد که محققان و کارفرمایان توجه فزاینده‌ای به اهمیت این قابلیت معطوف کرده اند.

با بررسی و مشخص شدن میزان توانایی دانشگاه ها در ابعاد و شاخص‌های رقابت‌پذیری پیشنهادات زیر مطرح می‌گردد که با به کارگیری آنها دانشگاه بتواند در میدان رقابت با سایر دانشگاه‌ها چه در سطح داخلی و چه در سطح بین‌المللی باقی بماند و خود را در رتبه‌بندی‌های دانشگاه‌ها به رتبه‌های بالاصعود کند. دانشگاه باید در حیطه آموزش و به دنبال بالا بردن کیفیت آموزش و ایجاد تنوع سازگار با تکنولوژی‌های جدید باشد. استادان با رزومه قوی جذب کند، به دنبال آموزش‌های کارآموزی و کارورزی به ثورت عمل باشد. فضای آموزش مناسب ایجاد کرده و در نوآوری در ارائه خدمات مبتکر باشد. همچنین انعطاف در برنامه درسی و تنوع رشته‌ها را مد نظر قرار داده و استادان را تشویق به اجرای روش‌های نوین تدریس کند. از ایده‌ها پشتیبانی کند و محتوای

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند دراین مطالعه تضاد منافعی وجود نداشته است

سپاسگزاری

بدینوسیله از تمامی کسانی که در فرایند انجام پژوهش نقش مؤثری داشتند تقدیرو تشکر می‌شود.

منابع

1. Mok KH. The quest for world-class university status: implications for sustainable development of Asian universities. Centre for Global Higher Education working paper series. Working paper no.2016; 9(3):116-131.
2. ParakhinaV, Godina O, Boris O, Ushvitsky L. Strategic management in universities as a factor of their global competitiveness", International Journal of Educational Management, 2017; 31(1):62-75.
3. Porter EM. Competitive Advantage- Creating and Sustaining Superior Performance" New York: The Free Press, 1985.
4. Sawyer D. Smart Services: Competitive Information Strategies, Solutions, and Success Stories for Service Businesses, Cyber age Books, Medford, NJ. 2007; 7(3):37-58
5. Trumbach C, Hartman SJ. The role of universities in attaining regional competitiveness under adversity – a research proposal Research in Higher Education Journal The role of universities, 2015; 9(3):589-600.
6. Tsai W, Ghoshal S. Social capital and value creation: The role of intra firm networks. Academy of Management Journal, 2019; 9(21):464-478.
7. Waheeduzzaman M. States, demographics and competitiveness of America's best universities", Competitiveness Review: An International Business Journal. 2007; 17(4):77-93
8. Yu Cui, Hao J. Dynamic capabilities, strategic stakeholder alliances and sustainable competitive advantage:evidence from China", Corporate Governance: The international journal of business in society, 2011; 11(4):386-398.
9. Aghazadeh H, Estiri M, Aslanlu B. A Study of Competitiveness Components in Iranian Enterprises, Economic Research, Fall, 2007; 7(3):37-58. [In Persian]
10. Bagheri SM, Afzal S. A Study of the Effect of Tendency on Managers' Market on Acquiring Competitive Advantage within the Dimensions of Competitive Intelligence and Organizational Factors of Business Management Exploration. 2018; 2(11):27-52. [In Persian]
11. Jani S. Explaining and Analyzing Competitiveness in Countries in the Field Document of Iran's Perspectives and Priorities in Promoting Competitiveness. Planning and Budgeting, 2019; 2(2):54-54[In Persian]
12. Zand Hesami H, Ashtianipour Z.Analysis of how the impact of technological innovation capabilities on the competitiveness of small and medium enterprises, Journal of Innovation Management Research, Second Year No. 3. pp.11-24, 2013; 3(9):11-2. [In Persian]
13. Valentina P, Olga G. Strategic management.2017.
14. Saffarian M. Competitiveness Model of Manufacturing Industries in Iran, PhD Thesis, Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabatabai University.2010. [In Persian]
15. Azizi N. The state of education and research in universities, a reflection on students' views on the challenges and shortcomings of the humanities and its qualitative development strategies. 2010; 2(2):54-54[In Persian]
16. Ghorchian, N. Governance of Universal Universities; Necessity or Need, Future Quarterly Journal of Management, 2014; 2(3):100-115. [In Persian]
17. Mahmoudi AH, Eftekharzadeh SF, Mohammadi B. Feasibility Study of Establishment of Knowledge Management System in Islamic Azad University, Central Tehran Branch and Presentation of Appropriate Model, Scientific-Research Quarterly Journal of Educational Management Research, 2013; 4(4):15-37[In Persian].
18. Finch DJ, Peacock M, Levallet N, Foster W. A dynamic capabilities view of employability: Exploring the drivers of competitive advantage for university graduates", Education Training, 2016; 7(4):61-88
19. Hinchliffe GW, Jolly A. "Graduate identity and employability", British Educational Research Journal, 2018; 37(4):563-584.
20. Liou JJ, Chuang Y. Developing a Hybrid Multi-Criteria Model for Selection of Outsourcing Providers" Expert Systems with Applications , 2018; 4(4):3755-3761.
21. Dachyar, FD. Improving University Ranking to Achieve University Competitiveness by Management Information System,IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering. 2015; 4(4):15-37
22. Stonkiene MR, Matkeviciene EV. Evaluation of the national higher Management, 2016; 31(1):62-75.
23. Mina S, Surugiu F, Surugiu I. Generating competitive intelligence within higher education institutions. Case study in Constanta Maritime University: Constanta Maritime University, Romania Review of Applied Socio- Economic Research. 2014; 7(1):15-37
24. Mina S, Surugiu F, Surugiu I et al. Generating competitive intelligence within higher education institutions. Case study in Constanta Maritime University.2015.
25. Akimova I. Development of market Orientation and Competitiveness of Ukrainian Firms"European Journal of Marketing, 2018; 34(9):1128-1148

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]

26. Barney JB, Hesterly W. Strategic Management and Competitive Advantage: Concepts", Prentice Hall.2006.
27. Coccoli M, Guercio A, Maresca P, Stanganelli L. Smarter Universities: a vision for the fast Changing Digital Era. Journal of Visual Languages & Computing, 25, 1003–1011. 2014; 25(2):1003-1011.
28. CONFERENCE REPORT "Enhancing University Competitiveness through Educational Facilitie. Review of Applied Socio- conomic Research. 2018;7(1):48-60.
29. Seoul K. universities as a factor of their global competitiveness", International Journal of Educational2014; 2(2):54-54
30. Lamboglia D, Mancini P. New Business Model for Value Co-creation in Smarter Universities.Rita All content following this page was uploaded by Daniela Mancini on 13 July . 2019; 2(17):90-112.
31. Jeffrey P, Bakken L. Uskov A. Smart Classrooms and Students with Disabilities. Penumatsa Springer International Publishing.2020.
32. Coccoli, M, Guercio A, Maresca P, Stanganelli L. Smarter Universities: a vision for the fast Changing Digital Era. Journal of Visual Languages & Computing, 2014; 56(14):1159-1170.
33. Nazarzadeh Zare M, Pourkarimi J, Zaker G. World Level University as part of the new higher education paradigm. Approach Quarterly, No. 31 Fall and Summer, 2014; 2(2):54-54. [In Persian].

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-08]